

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

**Матеріали
II Міжнародної науково-практичної
конференції
“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”**

10 жовтня 2024 р.

Київ
2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:

Гончаренко Михайло Федорович – віцепрезидент Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;

Каліна Ірина Іванівна – заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:

Дацій Олександр Іванович – завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Братусь Анна Анатоліївна – завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;

Дмитренко Геннадій Анатолійович – завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Скиба Ганна Іванівна – завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу, канд. екон. наук, доц.;

Кришталь Галина Олександрівна – завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кривоберець Марина Миколаївна – завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Мазур Юлія Володимирівна – декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 11 від 30.10.24)

II Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2024 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2024. 594 с.

ISBN 978-617-02-0406-6 (електронне видання)

Для науковців, представників бізнесу та здобувачів вищої освіти.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

Пирог Віктор Володимирович Адаптація організаційних інновацій до викликів цифрового бізнес-середовища	398
Пойда-Носик Ніна Никифорівна, Карас Доріна Степанівна Фінансові технології та їх вплив на розвиток глобальної економіки	401
Повещенко Максим Едуардович Відмінність понять: “витрати”, “затрати” та “видатки”	404
Портной Євген Володимирович Інноваційна діяльність підприємства в умовах цифрової трансформації ...	406
Porfirenko Volodymyr Implementation of innovative modular standardization of electric vehicle batteries as a system for improving the efficiency of the electric vehicle fleet	408
Поярков Микола Вікторович Використання великих даних та технологій штучного інтелекту для аналізу та прогнозування податкових надходжень	412
Прохорук Роман Петрович, Коваль Микола Іванович Аспекти формування цінової стратегії підприємств торгівлі в умовах цифровізації бізнесу	414
Ребрик Петро Мирославович Інноваційні стратегії управління підприємствами в умовах цифровізації: нові виклики та можливості	418
Романова Лідія Василівна Вплив глобалізації на розвиток міжнародного ринку освітніх послуг	420
Романчишин Владислав Петрович, Дорошенко Лідія Степанівна Цифровізація економіки України в умовах глобальних викликів	424
Рудник Денис Миколайович, Данилюк Людмила Сергіївна Управління брендом будівельних підприємств в умовах цифровізації бізнесу	428
Сальников Юрій Святославович Інноваційні методи управління проектами в умовах цифровізації бізнесу	431
Саніна Дар'я Олександрівна Організаційна структура управління туристичними підприємствами	434
Санченко Геннадій Олексійович Аграрне підприємство: основні особливості функціонування	437

РОМАНЧИШИН Владислав Петрович

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальності 051 “Економіка”,*

*Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

ДОРОШЕНКО Лідія Степанівна

науковий керівник: канд. екон. наук, ст. наук. співроб.,

професор кафедри управління персоналом та економіка праці

Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу

Міжрегіональної Академії управління персоналом

<https://orcid.org/0000-0003-2034-7426>

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Загальновизнаною глобальною тенденцією економічного та соціального розвитку, яка охоплює всі сфери життя та бізнесу є цифровізація. Вона змінює структуру економіки, дозволяє державам адаптуватися до нових умов і можливостей динамічного глобального середовища. Цифрові технології забезпечують інтеграцію економік у світову систему, спрощують міжнародну торгівлю та комунікацію, а також відкривають нові перспективи для розвитку людського капіталу. В результаті, країни, які активно впроваджують цифровізацію, отримують переваги у вигляді зростання ВВП, підвищення якості життя та збільшення інвестиційної привабливості.

Цифровізація економіки України, відповідно до поглядів І. Міняйленко та Д. Подкопової, є систематичним процесом інтеграції сучасних цифрових технологій та інновацій у різні галузі економіки з метою підвищення конкурентоспроможності країни та сприяння її розвитку [3, с. 388].

Головною метою цифровізації є цифрова трансформація існуючих і створення нових секторів економіки, а також перетворення різних сфер життя в більш сучасні та ефективні напрями. Цифрова економіка базується на інформаційно-комунікаційних і цифрових технологіях, а її стрімкий розвиток і поширення впливають на традиційні економічні моделі, перетворюючи їх із ресурсоемних на ресурсогенеруючих [1].

Традиційні чинники економічного зростання поступово втрачають своє значення на фоні розвитку цифрових технологій, оскільки:

- цифрові технології відкривають нові можливості для створення інноваційних продуктів і послуг, що сприяє розвитку нових бізнес-моделей, які швидше реагують на зміни в ринковому середовищі.
- цифрові технології дозволяють оптимізувати використання ресурсів, зменшуючи витрати та підвищуючи продуктивність праці, що особливо важливо в умовах обмежених ресурсів.

- цифровізація сприяє інтеграції підприємств у світову економіку, надаючи доступ до міжнародних ринків та нових клієнтів, що дозволяє компаніям розширювати свій бізнес.
- сучасні технології дозволяють збирати та аналізувати великі обсяги даних, що допомагає підприємствам приймати більш обґрунтовані рішення та прогнозувати тенденції на ринку.
- цифрові платформи забезпечують більш зручні канали для взаємодії з клієнтами, що покращує їхнє обслуговування та збільшує лояльність.
- впровадження автоматизації в бізнес-процеси дозволяє зменшити витрати часу на виконання рутинних завдань, що в свою чергу підвищує ефективність роботи компанії.
- цифрові технології забезпечують бізнесам більшу гнучкість у швидкому реагуванні на зміни в попиті, технологічних трендах та поведінці споживачів.
- цифровізація дозволяє компаніям знаходити та залучати висококваліфікованих фахівців з усього світу, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності.
- цифрові технології здатні створювати нові ринки та ніші, які раніше не існували, відкриваючи нові можливості для зростання [4, с.308].

Відтак, впровадження цифрових технологій наразі є чинником для зростання інноваційного потенціалу країн.

Для оцінки рівня інноваційності країн і регіонів на основі різноманітних показників використовується Глобальний індекс інновацій. Так, у 2024 році найінноваційнішою економікою світу визнано Швейцарію. На другому місці Швеція, за нею слідує США, Сінгапур та Велика Британія [5].

Для України спостерігається негативна динаміка — країна у списку 2023 року зайняла 55 місце, отримавши 32,8 балів, тоді як у 2024 році опустилася на 60 місце з результатом 29,5 балів, бо найбільш гальмуючим фактором цього розвитку є повномасштабна війна та її наслідки [5].

В рамках розвитку цифрових технологій в Україні важливу роль відіграє Міністерство цифрової трансформації, створене 2 вересня 2019 року шляхом перетворення Державного агентства з питань електронного урядування України. Міністерство відповідає за впровадження сучасних технологій, розвиток електронних послуг та поліпшення цифрової інфраструктури країни.

Важливим інструментом цифровізації економіки України є участь у програмі “Цифрова Європа”, метою якої є пришвидшення відновлення економіки та цифрової трансформації.

Загальний бюджет програми “Цифрова Європа” складає 7,5 млрд євро, з яких близько 6 млрд. євро передбачено на фінансування проєктів, що доступні для України.

Для України відкрито чотири напрями отримання фінансування [2]:

- високопродуктивний комп’ютинг (2,2 млрд євро) — підтримуються проєкти, що використовують потужні обчислювальні системи для аналізу великих масивів даних у таких сферах, як економіка, охорона здоров’я, оборона;

- штучний інтелект, дані та хмарні технології (2,1 млрд євро) — фінансування призначене для проєктів, що створюють продукти на основі штучного інтелекту для полегшення роботи підприємств, державних установ та наукових інституцій;
- цифрові навички (580 млн євро) — підтримуються проєкти, що спрямовані на розвиток ІТ-навичок та підготовку фахівців;
- впровадження цифрових технологій в економіку та суспільство (1,1 млрд євро) — фінансуються ініціативи з цифровізації бізнесу, електронного врядування, охорони здоров'я, освіти, культури та технологій Smart City.

Участь країн у Програмі передбачає сплату внесків, однак ЄС звільнив Україну від їх сплати у 2021–2022 рр. та надав знижку 95 % на фінансові внески протягом 2023–2027 рр. [2].

Розвиток та підтримка цифровізації в рамках програми “Цифрова Європа”, є важливим елементом для розвитку цифрових інфраструктур та технологій. Україна також активно розвиває власні напрями цифровізації. До повномасштабного вторгнення рф в Україну ці напрями були зосереджені на мирному розвитку різних галузей економіки, проте в умовах військових дій пріоритети цифровізації суттєво змінилися (табл.).

Напрями цифрової трансформації України [4, с. 311]

Напрями трансформації до повномасштабного вторгнення	Напрями трансформації під час повномасштабної війни
<i>Державні послуги:</i> Дія Дія. підпис Дія. Цифрова освіта Дія. Центр (ЦНАП) Дія. Бізнес Дія. City COVID-сертифікати; Є-малятко; Є-Підтримка	<i>Безпека:</i> Кіберзахист від кібератак; Потужна ІТ- армія; Чат-бот e-Enemy (інформація про локацію ворога); Military tech (дронівна армія); Розширення доступу до Інтернету за рахунок використання технології Starlink; Додаток “Повітряна тривога” та карта повітряних тривог
<i>Освіта та інновації:</i> Цифрова освіта: освітній серіал; Електронна (дистанційна) освіта та охорона здоров'я; Реформування ІТ-освіти; Підвищення доступності до Інтернету в сільській місцевості; Субвенції на закупівлю ноутбуків для вчителів; Електронна ідентифікація	<i>Фінансова підтримка:</i> Фандрейзингова платформа United24, поповнення армійського фонду допомоги “Повернись живим”; Акриптофонд для збору коштів на гуманітарну та військову допомогу; Електронна система управління фінансами та постачанням для всіх військових адміністрацій; Придбання військових облігацій сервіс e-Дія
<i>Економіка:</i> Застосування електронної системи для закупівель; Дистанційний договір та електронна комерція; Легалізація віртуальних активів	<i>Допомога та підтримка:</i> Соціальна підтримка ВПО через електронні сервіси; Платформа цифрової взаємодії для допомоги в переміщенні бізнесу; Компенсація за пошкоджене/знищене майно через Дію

В умовах цифровізації, яка розпочалася задовго до повномасштабного вторгнення, Україна продемонструвала значний прогрес у багатьох сферах — від електронного урядування до розвитку ІТ-інфраструктури. Однак військова агресія РФ в Україні дещо змінила пріоритети цифрової трансформації та змістила фокус більше на безпекові питання, кіберзахист і забезпечення безперервності державних функцій.

Економіка України потребує зміцнення інноваційної складової, що передбачає системну підтримку досліджень, освіти та впровадження новітніх технологій. Процеси цифрової трансформації виступають каталізатором адаптації до нових умов, що виникають у відповідь на глобальні виклики. Вони сприяють залученню інноваційних технологій у всі сфери життя, що, в свою чергу, є необхідною умовою для сталого розвитку суспільства та економіки в цілому. Перехід до цифрових технологій не лише підвищує ефективність, але й створює умови для інноваційного зростання, що є надзвичайно важливим у сучасному світі.

Література

1. Башлай С., Яремко І. Цифровізація економіки України в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 48. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2237/2160>
2. Міністерство цифрової трансформації України. Україна долучилася до Програми “Цифрова Європа”. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/ukraine-doluchilasya-do-programi-tsifrova-evropa-shcho-tse-oznachaе> (дата звернення 25.09.2024)
3. Міняйленко І. В., Подкопова Д. Є. Цифровізація економіки як головний драйвер відновлення України. Тези 75-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Національного ун-ту “Полтавська політехніка ім. Юрія Кондратюка”. 2023. Т. 1. С. 388–389.
4. Спіцина А. Цифровізація економіки як фактор стійкого розвитку держави на тлі масштабної воєнної агресії (український досвід). *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2022. Вип. 6 (47). С. 304–315.
5. Global Innovation Index 2024. URL: https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2024/assets/67729/2000%20Global%20Innovation%20Index%202024_WEB2.pdf (дата звернення 25.09.2024)